

ЕЛЕМЕНТИ БЛАГОУСТРОЮ В СУЧАСНОМУ ЛАНДШАФТНОМУ ДИЗАЙНІ

Пліс А.О., студентка гр. А-160

Науковий керівник – Олешко О.В., асистент (кафедра Дизайну архітектурного середовища, Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. У статті розглядається сутність поняття ландшафтний дизайн, метою якого є досягнення естетики й гармонії простору природного середовища. Також досліджуються елементи, види та стилі благоустрою та де вони застосовуються в сучасній архітектурі. Застосування елементів благоустрою в міське середовище дає змогу людині почувати себе спокійно і відпочивати від активного ритму життя. Адже завдання благоустрою – створити гармонію на певній ділянці. Основним елементом благоустрою являється ландшафтний дизайн, який являє собою комплекс робіт для покращеної життєдіяльності людини.

Благоустрій – це впорядкування території. Він потрібен для раціонального використання території, будівель, інженерних споруд та об'єктів рекреаційного, природоохоронного, оздоровчого та іншого призначення. Основними засобами благоустрою у ландшафтному дизайні є природні елементи: рослинність, рельєф і вода, а також штучні – малі архітектурні форми, геопластика, декоративне покриття та водні пристрої. Ландшафтна архітектура – об'ємно-просторова організація території, об'єднання природних, будівельних і архітектурних компонентів у цілісну композицію, що несе певний художній образ. Сучасний ландшафтний дизайн, завдяки якісному благоустрою, може викликати у людей позитивні емоції та естетичну насолоду. Об'єктами ландшафтного дизайну є як відкриті, так і закриті середовища. Наприклад, вулиці, площі, бульвари, сквери, парки, майданчики (дитячі, спортивні та ін.). До всіх об'єктів належить озеленення території та детальне пророблення штучного ландшафту.

В наш час ландшафтним архітекторам потрібно навчитися створювати та варіювати природні елементи, які раніше входили до утилітарного терміну «озеленення». Саме при вдалому розміщенні природних компонентів, людина відчуває закріплене відчуття місця. До пріоритетних напрямків входять матеріалізовані форми рослинності, рельєфу або водного обладнання, які створюють набір певних контурів та каркас задля ідентифікації людиною.

Зараз зростає популярність пішохідного призначення з реалізацією можливостей ландшафтного дизайну, що є здебільшого результатом логічного розміщення компонентів природи разом з елементами міського дизайну, які мають забезпечити функціонування установ торгівлі, відпочинку, громадського харчування.

Удосконаленню якостей міського середовища можуть стати: а) розділення просторів з контрастними функціями (транспортні та пішохідні простори, майданчики господарського призначення, транзитні пішохідні шляхи); б) розмежування просторів з різним характером перебування людини (відпочинок та рух, обслуговування та рух та ін.); в) позначення просторів з визначеною функцією (відпочинок, обслуговування, рух та інше); г) фіксування місць «острівної» реакції в транзитному просторі; г) заповнення функціональних пауз.

Для кращого втілення ідеї дизайнера, можна використовувати певні стилі та напрями. Стиль – це сукупність творчих прийомів та ідей, зумовлених єдністю художнього змісту й теми. Стилi в ландшафті можна умовно поділити на дві групи – історичні та сучасні.

Історичні стилі – це стилі, які були створені в певні епохи, вони відображають цінності свого часу та життя людей тощо. В свою чергу вони поділяються на: а) регулярний (класичний) – стандартний вид ландшафту, відмінністю цього стилю є те, що він симетричний відносно всього, що знаходиться на ділянці, основні елементи якого геометричні форми клумб, газонів, доріжок і водойм; б) пейзажний – наслідування природи, тобто простота і вільне розміщення рослин, симетрія в цьому стилі відсутня, як і прями лінії та геометричні форми; в) кантрі-стиль – це сад, в якому переважає комфорт та простота,

більше приближений до сільського стилю, догляд за таким ландшафтом мінімальний; г) китайський – кожен елемент та дизайн має свою історію і глибокий сенс; г) японський – найголовніше в цьому стилі це мініатюрність.

Сучасні стилі – це ті, що стали розвиватись відносно нещодавно, але вже стали популярними. Вони поділяються на: а) модерн – відкрита кімната, яка з'єднується з будинком, цей стиль має велику різноманітність форм і конструкцій; б) постмодернізм – головною відмінністю стилю являється асиметрія та вільне планування; в) хай-тек – новий напрям, який відрізняється зручністю і простором; г) мінімалізм – це простота компонентів та чітка функціональність, натуральна кольорова палітра; г) скандинавський – походить від мінімалістичного стилю, пропонує чіткі форми та пастельні відтінки.

Найчастіше в сучасному ландшафті можна побачити саме мінімалістичний та скандинавський стилі. В них популярними елементами благоустрою являються доріжки з каменю та гравію, живоплоти, вічнозелені рослини та дерево в усіх елементах оздоблення. Через те, що скандинавський стиль пішов із Скандинавії, а там довгі та сурові зими, мешканці хочуть більше насолоджуватись зеленню, вони висаджують тінелюбні мохи, низькі дерева, чагарники та вічнозелені рослини, які стають також невід'ємною частиною цього стилю.

Доріжки з гравію замість бетону починають з'являтися на більшості ділянок. Це доступний матеріал, що забезпечує добрий дренаж. Для зручності використання гравій часто поєднують з деревом або плиткою та можуть викладати з нього візерунки.

Також набирають популярності всесезонні сади. Все більше людей приїжджають у замський будинок, тому для того, щоб взимку там також можна було насолоджуватись садом, там слід вибирати вічнозелені хвойні, листяні рослини, злаки, трави, чагарники з гарною корою та дерева з яскравими плодами.

Ще одним відомим елементом є екологічні матеріали. В наш час доволі багато людей починають піклуватись про природу, тому це і стає все більш популярною тенденцією в ландшафтному дизайні. Також ці матеріали дбають про навколишнє середовище і про стан та здоров'я людини, тому що в них не має хімії, вони не виділяють токсичних речовин та залишаються стильними і сучасними.

Все більше людей починає на своїх територіях будувати патіо – частково обгороджену зону відпочинку. Над патіо часто роблять дахи від сонця або дощу та заставляють затишними меблями, улаштовують багаття, мангали.

Висновок. У ландшафтному дизайні потрібно вміти правильно комбінувати різні стилі та знати які елементи благоустрою входять до певного стилю або будуть добре поєднуватись між собою. Також після ознайомлення сучасних тенденцій стає зрозуміло, що озеленення починає все більш і більш з'являтися у різних ландшафтних проектах і вже зараз це стає невідмінною частиною навколишнього середовища.

Література:

1. Крижановська Н.Я., Вотінов М.А., Смірнова О.В.. Основи ландшафтної архітектури та дизайну: Підручник. Харків. 2019. 11-17с.
2. ОДАБА. Конспект лекцій з дисципліни “Ландшафтний дизайн”. Одеса. 2021.
3. <https://home-s.com.ua/landshaftnyj-dizajn-originalnoe-oformlenie-zelenoj-zony/>
4. [https://uahistory.co/pidruchniki/hodzicka-technology-10\(11\)-class-2019/11.php](https://uahistory.co/pidruchniki/hodzicka-technology-10(11)-class-2019/11.php)